

דבר המערכת

בתחושה של רוממות רוח חגיגית אנו גאים להוציא לאור את הגיליון הראשון של כתב העת השפיט "בין השורות" שעניינו בחקר ספרות ילדים ונוער. כתב העת נועד להיות פלטפורמה לקידום השיח על ספרות ילדים ונוער בישראל. המאמרים המגוונים חולשים על קשת רחבה של תופעות תרבותיות ואמנותיות לילדים, העולות מהטקסטים בספרי ילדים עכשוויים. הגיליון הראשון של כתב העת "בין השורות" מתמקד בקריאה בסב-טקסט בין השורות. המשותף לכל המאמרים הוא היותם ממחישים היבטים שונים של קריאה 'אחרת' בטקסט הספרותי לילדים ולנוער, שאינה מנותקת מהשפעות של תהליכים חברתיים ותרבותיים בארץ ובעולם. כותבי המאמרים, הבאים מדיסציפלינות שונות, מאירים תוך שימוש באסכולות מגוונות את המשמעויות הנסתרות, לעתים החתרניות, לעתים האפלות של טקסטים תמימים, לכאורה, בספרות ילדים ונוער. קריאת המאמרים שהגיעו למערכת הייתה חוויה מעצבת ומכוננת. הופתענו מהגילויים החדשים, מעומק המחקרים, מהפינות הצדדיות שלא שמנו לב אליהן עד כה והתרשמנו מהרצינות שהוקדשה למחקר ומהשקעתם של הכותבים ללטש את המאמרים ולהביאם לרמה האיכותית והטובה ביותר לפני הבאתם לדפוס.

בחטיבת הספרות לנוער פותח מאמרה של **ערגה הלר**, "סוף העולם בדיסטופיות לנוער" ומציג דמויות ספרותיות של בני נוער בעלי רקע חברתי קשה, המנסים לתקן את העולם תוך הקרבת עצמם. מאמרו של **יאיר קורן-מיימון**, "על השתקפות הנאציזם בסדרת ספרי 'הארי פוטר'", מציג גילויי אידאולוגיות נאציות וגזעניות בסדרת ספרים זו של הסופרת ג'יי קיי רולינג. המאמר החותם את החטיבה לחקר ספרות נוער הוא "ספרות בעיה" לנוער: הדגמת מאפייניה הפואטיים של הסוגה באמצעות הסיפורת של גלילה רון-פדר עמית" של **שי רודין**, הבא להציג את המבנה הפואטי והתמטי של ספרות בעיה, שהיא סוגה מרכזית בספרות הנוער של ימינו.

בחטיבת הספרות לילדים פותחת **לילי גלזנר** במאמרה "תחיית הקול הילדי (המושקף) לאור יצירתם של נורית זרחי, רותו מודן ואתגר קרת". במאמר זה ממפה הכותבת שלושה שלבים בתהליך תחיית הקול הילדי ובוחרת את טבעה המשותף של ספרות הילדים. מאמרה של **טליה הורוביץ**, "שירי ילדים ושירים מחופשים לשירי ילדים בשירת אורי צבי גרינברג", חושף סוגה מעניינת המשתקפת בשירי אצ"ג, שבה הופך שיר ילדים פשוט ותמים לקינת יחיד ולקינת לאום. המאמר הבא הוא של **אילת יפת**, "מטא-לשון בספרי הילדים של מאיר שלו", הבודק לעומק את שפתו הספרותית של מאיר שלו בספריו לילדים וזאת בכלים לשוניים ומטא-לשוניים. **אסתר מלחי** חוקרת את תופעת המבואות בספרות הילדים החרדית ועומדת בתוך כך על השינוי בחברה החרדית עצמה במאמרה "מבואות לספרי ילדים לגיל הרך: תופעה ייחודית המשקפת תהליכים חברתיים ותרבותיים בחברה החרדית". המאמר החותם חטיבה זו לחקר ספרות ילדים הוא של **רביב רייכרט**, "חניכה חתרנית בספרות ילדים כשיח בין ספרות שמרנית לספרות משחררת", שבו הוא עוסק בשאלה על טיב הקשר וההשפעה שבין המערכת הספרותית למערכת החינוכית מתוך עיון בשני ספרי ילדים.

בחטיבת מאמרי הדעה מציגה **עינה ארדל** במאמרה, "היהודי כגיבור, הערבי כגיבור", זרם חדש בספרות ילדים, הזרם הפוסט-קולוניאליסטי. כדי להציג זרם זה עוסקת הכותבת בספריהן של גלילה רון-פדר-עמית, תמר ורטה זהבי ודניאלה כרמי.

בחטיבת היצירה המקורית יציג כתב העת שני שירים, האחד של **עדנה אפק** והשני של **פנינה פרנקל** וסיפור אחד של **מלי עלימתו טדלה**.

"אין טעם לחזור לאתמול כי אז הייתי אדם שונה", אומרת אליס בספרו של לואיס קרול, **אליס בארץ הפלאות**. אנו מקווים שלאחר קריאת כתב העת בעיון והפנמת המסרים הסמויים והגלויים של כתבי המאמרים, תהיו אנשים שונים. אולי פלורליסטיים יותר. אולי ספקניים יותר. אולי מאמינים יותר.

שונים. במובן הטוב של המילה.

המערכת